

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

2012-09-03
1 (12)
Dnr 2012:00026

Redovisning av uppdrag om införandet av det europeiska stödsystemet för meritöverföring inom yrkesutbildningen (ECVET)

Dnr U2011/7258/SAM, U2011/7297/S

Härmed redovisas uppdraget om införandet av det europeiska stödsystemet för meritöverföring givet i regleringsbrev för Skolverket för budgetåret 2012. Skolverket har i genomförandet av uppdraget samrått med Myndigheten för yrkeshögskolan och Internationella programkontoret för utbildningsområdet.

Sammanfattning

Europaparlamentet och rådet antog 2009 rekommendationen om inrättande av ett europeiskt system för meritöverföring inom yrkesutbildning (ECVET). Systemet ska göra det möjligt för elever och studerande att bygga vidare på sina kunskaper när de rör sig mellan olika system för yrkesutbildning både utanför och inom det egna landet.

ECVET-rekommendationen anger en rad principer och tekniska specifikationer som omfattar beskrivning av utbildningsbevis i form av moduler med motsvarande poäng samt en överförings- och ackumuleringsprocess med kompletterande dokument som till exempel lärandeavtal. Enligt Skolverkets analys ligger utformningen och regleringen av den svenska gymnasiala yrkesutbildningen väl i linje med dessa principer.

Skolverket har utrett behovet av rättslig reglering av ECVET inom gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå. Arbetet har inriktats mot att underlätta meritöverföring i samband med transnationell mobilitet under eller efter utbildningen. Implementeringen av ECVET kan, inom många områden, stödjas genom olika former av informationsinsatser. Skolverket bedömer dock att det finns behov av en rättslig reglering bland annat i syfte att säkerställa en likvärdig tillämpning av modellen för omvandling av gymnasiepoäng till ECVET-poäng.

Skolverket lämnar förslag till modell för omvandling av gymnasiepoäng till ECVET-poäng och hur detta bör regleras rättsligt inom gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå.

Avslutningsvis redovisar Skolverket inriktningen på genomförda och planerade informationsinsatser. Arbetet sker i tätt samarbete med Myndigheten för yrkeshögskolan och Internationella programkontoret samt det team av ECVET-experter

som har etablerats med stöd av europeiska kommissionen. Aktiviteterna inkluderar bland annat utveckling av en ECVET-webb och olika former av stödmaterial.

1 Bakgrund

Europaparlamentet och rådet antog 2009 rekommendationen om inrättande av ett europeiskt system för meritöverföring inom yrkesutbildning (ECVET).¹ Målet är att stödja och främja gränsöverskridande rörlighet och ge tillgång till livslångt lärande inom yrkesutbildningen. Rekommendationen betonar att ett system för meritöverföring ska göra det möjligt för elever och studerande att bygga vidare på sina kunskaper när de rör sig mellan olika system för yrkesutbildning både utanför och inom det egna landet.

ECVET-rekommendationen ska ses inom ramen för den breda europeiska strategin för ett närmare samarbete inom yrkesutbildningen som lanserades genom Köpenhamnsförklaringen² och reviderades genom Bryggekommunikén 2010³. Samarbetet har som mål att förbättra resultaten och kvaliteten på Europas yrkesutbildningar och göra dem mer attraktiva genom förbättrat samarbete på europeisk nivå. Arbetet har bland annat lett till utvecklingen av gemensamma europeiska verktyg för att göra kvalifikationerna öppnare, mer jämförbara och överförbara, samt för att förbättra flexibiliteten och utbildningskvaliteten. Medan huvudsyftet med EQF (den europeiska referensramen för kvalifikationer) är att göra kvalifikationerna tydligare och mer jämförbara och överförbara, syftar ECVET till att underlätta överförande, erkännande och ackumulering av läranderesultat för individer som vill uppnå en viss kvalifikation. ECVET bör också bygga på gemensamma principer för kvalitetssäkring enligt rekommendationen om en europeisk referensram för kvalitetssäkring av yrkesutbildning (EQAVET). Vidare kan några av Europass-dokumenterna⁴ användas för att bekräfta det lärande som sker i samband med studier eller arbetsplatsförlagt lärande utomlands.

ECVET-rekommendationen anger en rad principer och tekniska specifikationer som omfattar beskrivning av utbildningsbevis i form av moduler med motsvarande poäng samt en överförings- och ackumuleringsprocess med kompletterande dokument som till exempel lärandeavtal.

Vidare rekommenderas medlemsstaterna att skapa de nödvändiga förutsättningarna så att ECVET från och med 2012 gradvis kan börja tillämpas inom yrkesutbildningen i enlighet med nationell lagstiftning och praxis.

¹ Europaparlamentets och rådets rekommendation om inrättande av ett europeiskt system för meritöverföring inom yrkesutbildning (ECVET), 2009/C 155/02.

² Rådets resolution av den 19 december 2002 om främjande av ett närmare europeiskt samarbete i fråga om yrkesutbildning (2003/C 13/02).

³ Bryggekommunikén om ett närmare europeiskt samarbete i fråga om yrkesutbildning för perioden 2011-2020.

⁴ Europass består av fem dokument som syftar till att hjälpa studerande och arbetstagare att göra sina färdigheter och kompetenser tydliga och lätta att förstå inom Europa.

1.1 Erfarenheter av införandet av ECVET i Europa

I enlighet med rekommendationen om ECVET främjar och stödjer kommissionen informationsspridningen och genomförandet av ECVET genom ett ECVET-nätverk där berörda intressenter inom yrkesutbildning och behöriga nationella institutioner deltar. En användargrupp har inrättats för att kvalitetssäkra och överse utarbetandet av vägledningsmaterial och verktyg, och en plattform för ECVET har skapats för informations- och erfarenhetsutbyte mellan medlemsländerna. En institutionell infrastruktur med 30 ECVET-samordningspunkter i Europa har också vuxit fram.

Enligt en analys⁵ gjord av Cedefop (European Centre for the Development of Vocational Training) har implementeringen av ECVET startat i alla europeiska länder, även om processen fortfarande befinner sig i en förberedande fas. Grunden för implementering av ECVET är i många länder den europeiska rekommendationen men även i flera fall en reformering av yrkesutbildningen. Målet är oftast att stimulera till en ökad europeisk mobilitet inom yrkesutbildning men ökad genomsynlighet, förbättrad validering och erkännande samt kvalitetsfrågor finns också bland ländernas agendor. Detta har resulterat i en stor variation av ECVET-relaterade aktiviteter som till exempel en anpassning av yrkesutbildningssystemet med introduktion av läranderesultat och moduler, översyn av den rättsliga regleringen eller utveckling av stödmaterial.

1.2 Arbetet med ECVET i Sverige

Skolverket fick 2011 i uppdrag att, i samarbete med Myndigheten för yrkeshögskolan och Internationella Programkontoret för utbildningsområdet, analysera och föreslå åtgärder på nationell nivå för att stödja regionala och lokala aktörer i arbetet med att tillämpa ECVET inom yrkesutbildningen på alla nivåer från och med 2012. Uppdraget redovisades den 1 april 2011.⁶

Internationella Programkontoret driver under åren 2012–2013 ett projekt finansierat av Europeiska kommissionen med syfte att underlätta implementeringen av ECVET i Sverige. Ett nationellt ECVET-expertteam, där Myndigheten för yrkeshögskolan och Skolverket är representerade, har utsetts för att genomföra informations- och stödinsatser.

Meritöverföring enligt ECVET-principen prövas praktiskt i transnationella praktik- och utbytesprojekt inom ramen för EU:s program för livslångt lärande, i huvudsak inom programdelen Leonardo da Vinci. Vid bedömning av ansökningar om bidrag inom Leonardo da Vinci vidareutvecklingsprojekt⁷ är ECVET även ett prioriterat

⁵ Cedefop (2011), The development of ECVET in Europe.

⁶ Redovisning av uppdrag om stöd i tillämpning av ECVET inom yrkesutbildning, Dnr 89-2011:559.

⁷ Inom Leonardo da Vinci vidareutvecklingsprojekten kan bidrag sökas för att bearbeta, vidareutveckla och implementera goda exempel inom yrkesutbildningen. Projekten ska också bidra till ökat samarbete mellan utbildningsorganisationer, företag och arbetsmarknadens parter i Europa. I Sverige ansvarar Internationella programkontoret för handläggning av ansökningarna.

område. Internationella programkontoret deltar, tillsammans med 13 andra kontor i Europa, i nätverket NetECVET som under 2012 och 2013 bland annat ska ta tillvara erfarenheterna från projekten genom att identifiera lärandeexempel, genomföra workshops och ta fram stödmaterial.

Vidare bjuder Skolverket in de myndigheter som ansvarar för olika EU-verktyg för utveckling av yrkesutbildning och mobilitet (EQAVET, ECVET, EQF och Euro-pass) till regelbundna informations- och erfarenhetsutbyten kring implementeringen av dessa verktyg.

2 Uppdragets genomförande

Skolverket har genomfört uppdraget i samarbete med Internationella programkontoret och Myndigheten för yrkeshögskolan. En referensgrupp bestående av sakkunniga experter som ingår i ovannämnda nationella ECVET-team har lämnat synpunkter på arbetet. Skolverket har också tagit del av erfarenheterna från pågående Leonardoprojekt och av andra länders planerade och i vissa fall genomförda åtgärder inom området.

Av regleringsbrevet framgår att Skolverkets arbete ska inriktas mot ECVET:s huvudsyfte att underlätta meritöverföring. Meritöverföring kan ske mellan olika system för yrkesutbildning i samband med gränsöverskridande rörlighet. Enligt Europaparlamentets och rådets rekommendation är ett av målen med ECVET att underlätta livslångt lärande. Meritöverföring kan, i detta breda perspektiv, även ske mellan olika yrkesutbildningsystem inom det egna landet. Både i redovisningen av tidigare uppdrag och under arbetet med detta har Skolverket identifierat flera områden där ECVET-principerna även kan tillämpas i syfte att stödja möjligheter till överföring, erkännande och ackumulering av individers läranderesultat inom Sverige. Som exempel kan nämnas dokumentation av det lärande som har skett inom yrkesintroduktionens praktik, stödmaterial för utformning av delkurser inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå samt utformning av intyg för den som har genomgått en orienteringskurs, en individuell kurs eller validering inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Även inom icke-formella utbildningar som bedrivs inom ramen för till exempel olika branschöverenskommelser kan ECVET-principerna användas för att dokumentera läranderesultat och underlätta meritöverföring.

Skolverket har avgränsat sin utredning av den rättsliga regleringen till tillämpningen av ECVET inom gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå i syfte att stödja transnationell mobilitet både under och efter utbildningen. Inriktningen på genomförda och planerade informationsinsatser redovisas i rubrik 6 nedan.

3 Behovet av rättslig reglering av ECVET inom gymnasieskola och vuxenutbildning

3.1 Europaparlamentets och rådets rekommendation

ECVET-rekommendationen tillhandahåller en gemensam metodisk ram som ska underlätta överföring, erkännande och ackumulering av läranderesultat. Rekommendationen omfattar bland annat beskrivning av yrkesutbildningar i form av utbildningsmoduler med motsvarande poäng. En utbildningsmodul kan ingå i en eller flera utbildningar och ska kunna kombineras och ackumuleras för att uppnå en viss kvalifikation. I specifikationen för en utbildningsmodul ska bland annat följande ingå: modulens beteckning, de ingående läranderesultaten⁸, kriterier för bedömning av läranderesultat, ECVET-poäng för modulen, EQF/NQF-nivån samt totalt antal ECVET-poäng för utbildningen.

Förtroende, samverkan och kvalitetssäkring är en förutsättning för meritöverföring mellan olika utbildningssystem. Rekommendationen föreslår därför en process för att underlätta överföring och erkännande av bedömda utbildningsmoduler som inkluderar olika former av utbildningsöverenskommelser. Ett samarbetsavtal (*memorandum of understanding*) tydliggör ramarna för samarbetet mellan behöriga institutioner⁹, till exempel den sändande och mottagande skolan inom ett internationellt utbytesprojekt. I avtalet kan parterna till exempel bekräfta att de godtar varandras kriterier och tillvägagångssätt för kvalitetssäkring, validering, bedömning och erkännande. Ett lärandeavtal eller utbildningskontrakt (*learning agreement*) upprättas för varje elev och specificerar vilka läranderesultat som ska uppnås och hur de ska bedömas. Bedömda läranderesultat, uppgifter om moduler och ECVET-poäng förs in i den studerandes betygsdokumentation.

3.2 Skolverkets övervägande

I sitt arbete med utredningen har Skolverket övervägt behovet av och syftet med en eventuell rättslig reglering av ECVET inom gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå. Skolverket har analyserat hur väl yrkesutbildningen inom gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå överensstämmer med de intentioner, principer och tekniska specifikationer som anges i ECVET-rekommendationen.

Svensk gymnasial yrkesutbildning i ett ECVET-perspektiv

Den svenska gymnasieskolan är kursutformad och är på så sätt uppbyggd av utbildningsmoduler så som ECVET-rekommendationen föreslår. Kursutformningen möjliggör för eleverna att ackumulera läranderesultat i enlighet med en nationell fastställd programstruktur men även att överföra hela eller delar av dessa läranderesultat vid till exempel byte av studieväg. I den kommunala vuxenutbildningen på

⁸ Läranderesultat (*learning outcomes*) definieras som vad en inlärare vet, förstår och kan göra när en lärandeprocess är avslutad, vilket uttrycks i kunskaper, färdigheter och kompetens.

⁹ Behörig institution (*competent institution*) definieras som en institution med ansvar för att till exempel utforma och utfärda utbildningsbevis, fastställa antal ECVET-poäng för utbildningsmoduler eller bedöma, validera och erkänna läranderesultat.

gymnasial nivå erbjuds, med några få undantag, samma kurser¹⁰ vilket gör att eleven kan bygga vidare på sina tidigare studier i syfte att ta ut en yrkesexamen eller utbilda sig inom ett nytt område. Som en följd av de nyligen genomförda reformerna inom gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå kan huvudmännen inte längre skapa egna lokala kurser. Nya kurser kan dock fastställas av Skolverket efter ansökan från huvudmannen.¹¹ Denna nationella kvalitetsssäkring av kurser är ytterligare en garant för elevernas möjligheter att överföra och ackumulera läranderesultat.

Inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå får validering ske inom ramen för alla kurser och den ska utgå från elevens förutsättningar och behov. En elev som har genomgått validering för en del av en kurs behöver inte delta i undervisningen när det gäller den delen av kursen.¹² Betyg på en kurs kan dessutom sättas efter prövning. Vidare kan rektor besluta om att dela upp nationella kurser i delkurser. Sammantaget ger detta goda förutsättningar för individen att bygga vidare på tidigare kunskaper och erfarenheter oberoende av var eller på vilket sätt dessa har uppnåtts. Även inom gymnasieskolan kan betyg sättas efter prövning. Rektor kan, utan att eleven genomgår prövning, även ge betyget E på en kurs till en elev som inte har följt undervisningen i kursen. Förutsättningen för detta är att det av betyg, intyg eller liknande framgår att eleven genom studier i utlandet eller motsvarande på annat sätt förvärvat sådana kunskaper som krävs för betyget E.¹³

Ämnesplanens struktur och beskrivningen av kurser i ämnet ligger väl i linje med ECVET-rekommendationens specifikation av vad som bör ingå i en utbildningsmodul. Av ämnesplanen ska ämnets syfte, de ingående kurserna och deras omfattning i gymnasiepoäng samt kunskapskraven för varje kurs framgå.¹⁴ Gymnasiepoängen är, precis som ECVET-poängen, ett mått på studieomfattningen av en kurs men anger inte antalet undervisningstimmar. Målen i ämnets syfte beskriver de kunskaper eleverna ska ges förutsättningar att utveckla genom undervisningen i ämnet. Det kunskapsbegrepp som används i ämnesplanerna skiljer sig något från det som används i EQF- och ECVET-rekommendationernas definition av läranderesultat men uttrycker samma breda kunskapssyn. Målen inleds med ”förmåga att”, ”kunskaper om”, ”förståelse av” och ”färdigheter i att”. Kunskapsuttrycken speglar ett kunnande med tyngdpunkt mot någon av kunskapsformerna fakta, förståelse och färdigheter som anges i läroplanen för gymnasieskolan¹⁵ och Skolverkets förslag till läroplan för vuxenutbildningen¹⁶. Det breda begreppet förmåga innefattar läroplanens alla fyra kunskapsformer – fakta, förståelse, färdigheter och förtrogenhet. I EQF och ECVET uttrycks läranderesultatet i kunskaper, färdigheter och kompetens.

¹⁰ 2 kap. 19 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning.

¹¹ 1 kap. 6 § gymnasieförordningen (2010:1039) och 2 kap. 5 § förordningen om vuxenutbildning.

¹² 2 kap. 8 § förordningen om vuxenutbildning.

¹³ 8 kap. 27 § gymnasieförordningen.

¹⁴ 1 kap. 4 § gymnasieförordningen och 2 kap. 13 § förordningen om vuxenutbildning.

¹⁵ Läroplan för gymnasieskolan 2011.

¹⁶ Redovisning av uppdrag om läroplan för vuxenutbildningens skolformer, Dnr 2012:00024.

Med undantag av kravet på utbildningskontrakt inom gymnasial lärlingsutbildning¹⁷ förekommer i skollagen inga krav på avtal eller andra former av överenskommelser mellan samarbetsparterna i ett internationellt utbytesprojekt där till exempel en elev genomför en del av sin utbildning utomlands. Huvudmannens, rektorns och lärarens ansvar för bland annat utbildningens genomförande, kvalitetsarbete och betygssättning framgår dock tydligt i regleringen av skolan.

Dokumentation av läranderesultat är, som nämnts ovan, ett viktigt led i meritöverföringsprocessen inom ECVET. Både inom gymnasieskolan och inom den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå dokumenteras beslutade betyg samt avslutade utbildningar i till exempel betygskatalog, examensbevis och studiebevis.¹⁸ Här anges uppgifter om genomförda kurser, antal gymnasiepoäng, betyg mm. Även den som har genomgått validering inom vuxenutbildningen kan få sina kunskaper dokumenterade i form av ett intyg.¹⁹

Behov av rättslig reglering

Som framgår av ovanstående ligger utformningen och regleringen av den svenska gymnasiala yrkesutbildningen väl i linje med intentionerna i ECVET-rekommendationen. Inom många områden kan implementeringen av ECVET stödjas genom olika former av informationsinsatser.

Skolverket gör dock bedömningen att det finns behov av en rättslig reglering av ECVET inom gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå i syfte att:

1. Säkerställa en likvärdig tillämpning av modellen för omvandling av gymnasiepoäng till ECVET-poäng.

Av rubrik 4.2 nedan framgår Skolverkets förslag till omräkningsmodell mellan gymnasiepoäng och ECVET-poäng. De skolor som redan i dag, inom ramen för samarbetsprojekt med andra länder, testat tillämpningen av ECVET gör sina egna överväganden och skapar sina egna omräkningsmodeller. I takt med ökade kunskaper om ECVET förväntas fler skolor och utbildningsanordnare engagera sig i liknande projekt och samarbeten, med en flora av modeller som följd. Risken för individen är att genomgångna kurser och avslutade utbildningar värderas olika.

2. Underlätta individens möjligheter att överföra meriter från ej avslutad eller avslutad yrkesutbildning vid fortsatta studier utomlands.

Skolverket menar att det finns ett värde i att informationen om omvandlingsfaktorn mellan ECVET-poäng och gymnasiepoäng framgår i de olika typer av dokument som regleras av gymnasieförordningen och förordningen om vuxenutbildning, till exempel utdrag ur betygskatalog, examensbevis

¹⁷ 16 kap. 11 a § skollagen (2010:800).

¹⁸ 8 kap. 8-22 §§ gymnasieförordningen och 4 kap. 12 och 20 §§ förordningen om vuxenutbildning.

¹⁹ 4 kap. 25 § förordningen om vuxenutbildning.

och intyg. Denna information kan till exempel anges i form av en förklarande fotnot. Skolverket har även övervägt om informationen om ECVET endast ska framgå av Europasstillägget till elevens examensbevis²⁰ men ser vissa begränsningar med ett sådant tillvägagångssätt. Tillägget är en bilaga till slutbetyget eller examensbeviset och kan därför inte utfärdas till den som till exempel har avslutat utbildningen på yrkesintroduktion eller inte har avslutat sin utbildning. Utfärdandet av Europasstillägget är inte heller rättsligt reglerat utan kan utfärdas av huvudmannen på frivillig basis utifrån en mall som Skolverket tillhandahåller.

Reglernas placering

Tillämpningen av ECVET kan regleras inom ramen för befintliga förordningar, dvs gymnasieförordningen och förordningen om vuxenutbildning. Dessa förordningar är kända av huvudmän och verksamma inom skolan. En annan fördel är att regleringen finns i sitt sammanhang och i direkt anslutning till de bestämmelser som berörs. Nackdelen är svårigheterna att få en överblick av ECVET-tillämpningen då olika utbildningsformer och flera typer av dokument, till exempel utdrag ur betygs katalog, examensbevis och intyg berörs.

Ett alternativ är att reglerna placeras i en särskild förordning som inkluderar alla berörda utbildningsformer, d.v.s. även yrkeshögskoleutbildningen. Detta ger en samlad bild av tillämpning av ECVET inom svensk yrkesutbildning och ger även regeringen möjligheten att fastställa syftet med implementeringen av ECVET i Sverige. Risker är att avnämarna inte hittar till förordningen och att kopplingen till den egna verksamheten blir otydlig.

Skolverket anser att det ena alternativet inte är att föredra framför det andra. Oavsett val av reglernas placering kan olika former av informationsinsatser kompensera för eventuella brister. Skolverket gör därför bedömningen att båda alternativen kan användas för att reglera ECVET inom gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå. Val av placering är avhängigt dels av hur ECVET kommer att regleras inom yrkeshögskolan, dels av hur tillämpning av andra EU-verktyg regleras, till exempel om och hur den gymnasiala yrkesutbildningens NQF/EQF-nivå ska framgå av betygsdokument.

4 Omvandling av gymnasiepoäng till ECVET-poäng inom gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå

4.1 Europaparlamentets och rådets rekommendation

ECVET-poäng ger kompletterande information om en utbildning och dess ingående utbildningsmoduler genom att beskriva utbildningens omfattning och varje

²⁰ Europasstillägget ger information om de yrkeskvalifikationer som en person har efter att ha avslutat ett yrkesprogram på gymnasial nivå eller en yrkeshögskoleutbildning.

moduls andel eller relativa vikt i utbildningen. För att möjliggöra en jämförelse har man kommit överens om att 60 ECVET-poäng motsvarar de läranderesultat som man kan förväntas uppnå på ett år i formell yrkesutbildning på heltid.

Utbildningsmodulernas relativa vikt fastställs enligt en rad olika kriterier, till exempel: den relativa betydelsen av modulen för till exempel anställningsbarhet eller fortsatta studier, komplexiteten samt räckvidden och omfattningen av de läranderesultat som ingår i modulen. Som en konsekvens av ovannämnda kriterier kan till exempel den relativa vikten, uttryckt i ECVET-poäng, av en viss modul som ingår i flera utbildningar variera.

4.2 Skolverkets övervägande

Enligt Europaparlamentets och rådets rekommendation sker tilldelningen av poäng vanligen i två steg: ECVET-poäng tilldelas först en hel utbildning och därefter de moduler som ingår. Utgångspunkten för omräkningen av gymnasiepoäng till ECVET-poäng bör vara den totala omfattningen och längden av en utbildning som leder till en yrkesexamen på gymnasial nivå.

Antal ECVET-poäng för hela utbildningen:

Gymnasiekolans nationella yrkesprogram är avsedda att genomgå på tre läsår och bedrivs som heltidsstudier.²¹ Även om eleverna i den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå inte följer något nationellt fastställt program har de också möjlighet att få en yrkesexamen. Förutsättningen för det är bland annat att eleven har betyg på en utbildning som omfattar 2400 gymnasiepoäng.²² Utbildningens faktiska längd varierar beroende på individens behov och förutsättningar. Verksamhetspoäng anger dock ett mått på studieomfattningen där 20 verksamhetspoäng beräknas för en veckas heltidsstudier eller för validering av kunskaper av motsvarande omfattning och där en årstudieplats motsvarar 800 verksamhetspoäng. Inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå beräknas en verksamhetspoäng för varje gymnasiepoäng.²³

Både inom gymnasieskolan och inom den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå är därför en utbildning som leder till en yrkesexamen i regel treårig och kan därför anses motsvara 180 ECVET-poäng.

Modell för omräkning av gymnasiepoäng till ECVET-poäng:

I utarbetandet av en modell för omvandling av gymnasiepoäng till ECVET-poäng är två frågeställningar viktiga: bedömningen av kursernas (modulernas) relativa vikt inom olika program och omfattningen av en svensk yrkesexamen uttryckt i gymnasiepoäng.

²¹ 16 kap. 15 och 17 §§ skollagen.

²² 4 kap. 14 § förordningen om vuxenutbildning.

²³ 2 kap. 1 och 2 §§ förordningen om vuxenutbildning.

En konsekvens av ECVET-rekommendationens kriterier för tilldelning av poäng för modulerna är att den relativa vikten av en specifik kurs som ingår i flera yrkesprogram skulle kunna variera. Om hänsyn tas till kursens betydelse för anställningsbarhet skulle följden även kunna bli att gymnasiegemensamma ämnen och yrkesämnen värderades olika. Inom gymnasieskolan fastställs programstrukturen och de kurser som kan erbjudas inom ramen för programfördjupning nationellt. Kurserna inom programfördjupningen ska rymmas inom respektive programs examensmål.²⁴ Examensmålen ska ligga till grund för planeringen av utbildningen och undervisningen från elevernas första dag på programmet.²⁵ Inom den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå ska en yrkesexamen bland annat innefatta betyg som till övervägande del är satta på kurser som får ingå i ett och samma nationella yrkesprogram i gymnasieskolan med sammanlagt högst 1800 poäng.²⁶

Skolverket gör bedömningen att alla de kurser som ingår i ett nationellt program har i princip samma betydelse för anställningsbarhet. Antal gymnasiepoäng anger redan i dag ett mått på räckvidden och omfattningen av de läranderesultat som ingår i kursen (modulen). Skolverket bedömer därför att det varken finns stöd för att värdera en kurs som ingår i flera program på olika sätt, eller för att använda olika modeller för omvandling av gymnasiegemensamma ämnen, yrkesämnen eller kurser inom det individuella valet. Samma omräkningsfaktor bör därför användas för alla kurser.

Inom gymnasieskolan är ett av kraven för att få yrkesexamen att eleven har betyg på en utbildning som omfattar 2500 gymnasiepoäng.²⁷ Som angetts ovan är motsvarande krav inom den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå 2400 gymnasiepoäng. Skillnaden beror på att kursen *idrott och hälsa 1*, 100 poäng inte behöver ingå i en yrkesexamen inom vuxenutbildningen. Skolverket gör bedömningen att det inte är rimligt att ha skilda omräkningsfaktorer för de olika skolformerna. Eftersom fler elever har, fram till i dag, tagit ut slutbetyg och kan förväntas ta ut yrkesexamen inom gymnasieskolan än inom den kommunala vuxenutbildningen föreslår Skolverket att modellen för omvandling av gymnasiepoäng till ECVET-poäng baseras på att omfattningen av en utbildning som leder till yrkesexamen på gymnasial nivå är 2500 gymnasiepoäng eller 180 ECVET-poäng. Vid omvandling av gymnasiepoäng blir omräkningsfaktorn följaktligen $1 \text{ gymnasiepoäng} = 0,072 \text{ ECVET-poäng}$

²⁴ 4 kap. 5 § gymnasieförordningen.

²⁵ *Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan*, prop. 2008/09:199.

²⁶ 4 kap. 14 § förordningen om vuxenutbildning.

²⁷ 16 kap. 26 § skollagen.

5 Skolverkets förslag till rättslig reglering av ECVET inom gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå

Skolverket föreslår att tillämpningen av ECVET inom gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå fastställs av regeringen. Som framgår av rubrik 3.2 har Skolverket övervägt, men avstått från att förorda, om ECVET ska regleras i gymnasieförordningen och förordningen om vuxenutbildningen eller genom en särskild ECVET-förordning. Skolverket lämnar därför inga konkreta författningsförslag men ger förslag på vad regleringen bör omfatta.

Av förordning bör framgå att en svensk yrkesexamen på gymnasial nivå omfattar 180 ECVET-poäng samt att omräkningsfaktorn, vid omvandling av gymnasiepoäng till ECVET-poäng, ska vara 1 gymnasiepoäng = 0,072 ECVET-poäng.

Skolverket har bemyndigande att meddela ytterligare föreskrifter, utöver vad som står i gymnasieförordningen och förordningen om vuxenutbildning, om utformning av dokument, till exempel utdrag ur betygskatalog, examensbevis och intyg.²⁸ Skolverket kan därför, efter det att regeringen fattat ovannämnda beslut och inom ramen för dessa bemyndiganden, göra nödvändiga författningsändringar för att säkerställa att information om ECVET framgår i dessa dokument.

6 Informationsinsatser

Skolverket har, i sin tidigare redovisning av uppdraget om stöd i tillämpningen av ECVET inom yrkesutbildningen²⁹, gett förslag på insatser för att informera och bygga upp kunskapen om ECVET. Skolverket redovisar här inriktningen på genomförda och planerade informationsinsatser.

Som framgår av rubrik 2 ovan har Internationella programkontoret beviljats medel från Europeiska kommissionen för att etablera ett nationellt team av ECVET-experter där både Skolverket och Myndigheten för yrkeshögskolan finns representerade. Projektet, som pågår under 2012–2013, inkluderar olika former av utbildnings- och informationsinsatser, till exempel översättning av handböcker som tagits fram av EU, utveckling av stödmaterial samt workshops och konferenser. I samverkan med Skolverket ska även en ECVET-webb tas fram. Denna kommer att integreras i den yrkesutbildningsportal som Skolverket avser att lansera under 2012 som ett led i myndighetens bredare uppdrag att arbeta med information om yrkesutbildning och yrkeskvalifikationer i Sverige och Europa. Konkreta exempel på tillämpningen av ECVET, underlag för hur samarbetsavtal och lärandeavtal kan utformas samt andra former av stödmaterial kommer att finnas tillgängligt genom ECVET-webben.

²⁸ 8 kap. 28 § gymnasieförordningen och 4 kap. 26 § förordningen om vuxenutbildning.

²⁹ Redovisning av uppdrag om stöd i tillämpning av ECVET inom yrkesutbildning, Dnr 89-2011:559.

Skolverkets bedömning är att information till huvudmännen inte ska isoleras till att enbart förklara vad ECVET är utan att de ska få en samlad information om de europeiska verktygen. Myndigheten för yrkeshögskolan, Internationella programkontoret, Skolinspektionen och Skolverket arrangerade i april 2012 en konferens med över 200 deltagare om det europeiska arbetet med yrkesutbildning, mobilitet och livslångt lärande. Myndigheterna har även diskuterat möjligheten att arrangera ytterligare konferenser efter det att regeringen har fastställt den nationella referensramen för kvalifikationer (NQF).

Rektorer, lärare, studie- och yrkesvägledare och elever har behov av konkret stödmaterial som kan användas då studier eller arbetsplatsförlagt lärande förläggs utomlands, till exempel inom ramen för europeiska samarbetsprojekt. Skolverkets bedömning är att det finns ett mervärde i att informationen, där så är möjligt, integreras i andra nationella satsningar. Som exempel kan nämnas de insatser som Skolverket genomför för att bidra till att höja kvaliteten i det arbetsplatsförlagda lärandet.

På Skolverkets vägnar

Ragnar Eliasson
Avdelningschef

Cristina Pontis
Undervisningsråd